

частині звернень громадян чи засобів масової інформації до органів державної влади. Світовий досвід діалогу влади і суспільства свідчить про традиції обов'язкової звітності органів державної влади про свою діяльність незалежно від наявності запитів і звернень громадян, обов'язкове інформування громадян про її поточну діяльність. Саме в цьому напрямі бажаним є подальше коригування законодавства України.

Список використаних джерел:

1. Осавелюк А.М. Вспомогательный аппарат высших органов государственной власти в механизме государства : дисс. ... д-ра юрид. наук. М., 2006. – 386 с.
2. Омельченко Н.Л. Конституційно-правові основи законодавчої функції Верховної Ради України : автореф. дис ... канд. юрид. наук / Н.Л. Омельченко. – К. : Б. в., 2011. – 18 с.

Пузирний В.Ф.

кандидат юридичних наук, доцент,

*Навчально-науковий інститут права та соціальних технологій
Чернігівського національного технологічного університету*

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Основним стратегічним документом розвитку системи виконання покарань в Україні є Концепція державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – Концепція), що схвалена Указом Президента України від 8 листопада 2012 року № 631/2012 [1].

Концепція визнає, що існуюча система виконання кримінальних покарань та попереднього ув'язнення, побудована ще за радянських часів, не відповідає сучасному рівню соціально-економічного розвитку суспільства та принципам гуманізму і поваги до прав і свобод людини у процесі виконання покарань, і тому ставить за мету здійснити заходи щодо реформування Державної кримінально-виконавчої служби України протягом 2012–2017 років.

Реалізація положень Концепції здійснюватиметься шляхом прийняття нових актів законодавства та внесення змін до актів, що регулюють питання діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України та порядок виконання покарань. Планується здійснити організаційні, методичні та інформаційні заходи, спрямовані на запровадження сучасної моделі управління Державної кримінально-виконавчої служби України.

Отже, нині Концепції відіграє ключову роль у визначенні напрямку її розвитку. У загальному вигляді концепція означає систему певних знань, наукове трактування того або іншого явища. Ці значення мають бути певним чином систематизовані, містити елементи новизни. Таким систематизуючим чинником виступають цілі проведених перетворень [2, с. 37–38].

Логіка побудови означеної Концепції полягає у тому, що вона визначає проблему, мету та способи її вирішення. Більш детальний її аналіз дозволяє констатувати наступне.

По-перше, метою Концепції є визначення пріоритетів та шляхів реформування Державної кримінально-виконавчої служби України, діяльність якої має ґрунтуватися на принципах законності, гуманізму, дотримання прав людини і громадянина, міжнародних стандартах поведінки із засудженими та особами, узятими під варту.

По-друге, формулювання основних проблем функціонування системи виконання кримінальних покарань та попереднього ув'язнення засвідчує існування фактично неефективної та бездіяльної системи виконання покарання. Існує високий рівень «самокритичності» держави, адже їхнє визнання фактично констатує її багаторічну бездіяльність у цьому напрямку. З іншого боку, подібна констатація – це спроба держави зняти з себе відповідальність, формуючи так би мовити «лінію відліку», з якої розпочинаються кроки з реформування. Також тут слід зазначити, що окремі визначені проблеми є надто перебільшені. Наприклад, питання «перевантаженості» установ виконання покарань та слідчих ізоляторів. Насправді цієї проблеми вже немає, і про цей факт свідчать офіційні статистичні дані. Тенденція до зменшення кількості спецконтингенту спостерігається вже протягом останнього десятиліття, а відповідно корегування функціонування системи можливо було здійснювати навіть спираючись тільки на цей показник. Зменшення кількості засуджених автоматично приводить до вивільнення вільних місць в установах, надає можливість збільшити норму площі із розрахунку на одного засудженого, покращити матеріально-побутове їхнє забезпечення тощо. Натомість на цій проблемі робиться акцент як на одну з ключових.

Не применшуючи інші, не менш важливі проблеми, головною проблемою нині діючої системи виконання покарань необхідно визнати застарілість системи управління. Тому для вирішенні інших наявних проблем необхідно вирішити питання саме управління в органах та установах виконання покарань.

По-третє, не вдаючись до аналізу основних способів досягнення Концепції, її реалізація має забезпечити: приведення умов тримання засуджених у відповідність з європейськими стандартами та запровадження процедури досудової пробації; створення системи надання засудженим медичної допомоги належної якості, механізму соціальної реабілітації засуджених та повернення їх до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві, умов для залучення засуджених до праці та відшкодування ними збитків, завданих злочином, та виконання інших майнових зобов'язань, служби пробації; формування кадрової політики відповідно до Європейських пенітенціарних правил.

Отже, очевидно, що мета Концепції не відповідає визначеним очікуваним результатам. Головним результатом, виходячи із зазначеного, є розвиток системи альтернативних позбавленню волі покарань, проте, таким чином, вирішується тільки одна частина проблеми. При цьому покращення функціонування установ виконання покарань залишається поза належною

увагою. Ми, навпаки, дотримуємось позиції, що особливої уваги потребують саме установи виконання покарань, які повинні розвинути до пенітенціарних закладів.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що Концепція державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України – це стратегічний документ, який, на жаль, не надає усіх відповідей на процеси здійснення змін у системі виконання покарань і є недосконалим. Серед іншого, необхідно також зазначити, що, на наш погляд, з позиції теорії концепція обов'язково повинна бути наділена новизною щодо організації процесу виконання покарань (чого не можна відзначити про нині діючу Концепцію), а також мати і прикладне значення: на її основі повинні розроблятися плани, правові, виконавчі та розпорядчі документи, конкретні заходи, пов'язані з проведенням реформи.

Список використаних джерел:

1. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 8 листопада 2012 року № 631 / 2012. – Режим доступу : <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/category/656435;jsessionid=7D0A44F9198982D4B190E411E9B648EE>.
2. Ялунин В.У. Реформа уголовно-исполнительной системы современной России : проблемы, тенденции, перспективы : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.11 «Судебная власть ; прокурорский надзор ; организация правоохранительной деятельности ; адвокатура» / Ялунин Владимир Увеналиевич ; Академия управления МВД России. – М., 2004. – 216 с.